

Nr 261.

Av herr **Hæggblom**, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till understöd åt elever vid lägre lantbruksundervisningsanstalter m. m.

I statsverkspropositionens nionde huvudtitel uttalar departementschefen på s. 100 angående lantbruksstyrelsens förslag till stipendier åt elever vid vissa djurskötarkurser, att han för närvarande inte anser sig kunna förorda, att stipendier av allmänna medel tilldelas dessa elever. Ståndpunkten står i rak motsats till statsmakternas under senare år allt frikostigare utdelande av stipendier åt elever vid olika undervisningsanstalter, varvid stipendier för praktisk yrkesutbildning inte satts i efterhand. Som skäl för departementschefens ståndpunkttagande framskyntar, att han i fråga om de kurser, vartill eleverna skulle erhålla stipendier, dels ej förordat lantbruksstyrelsens förslag om kurser för ladugårdsföreståndare och dels överlämnat till sakkunniga att uppgöra förslag om utbildningskurser för fjäderfäskötare, fårherdar, fårägare och pälsdjursskötare. I avvaktan på utredningens resultat får även stipendiefrågan vila.

I fråga om ett slag av djurskötare, nämligen fårherdar, pågå dock utbildningskurser sedan lång tid tillbaka. Lantbruksstyrelsen anför därom (s. 90), att Svenska fåravelsföreningen sedan 1926 anordnat kurser i fårskötsel, till vilka från 1938 utgått anslag ur den hos lantbruksstyrelsen innestående behållningen å avgifter för inregistrering av avelsfår i riksstambok. Genom att dessa registreringsavgifter tagits till större, än som behövts för omkostnadernas täckande, uppstod en besparing, som kunde räknas som fårägarnas medel men som lantbruksstyrelsen först efter Kungl. Maj:ts hörande använt för stödjande av Svenska fåravelsföreningens kurser i fårskötsel, bl. a. genom elevstipendier. Man torde därför ha rätt att säga, att eleverna vid dessa kurser hittills kommit i åtnjutande av stipendier. De ha också varit i stort behov därav, då det i allmänhet inte är några förmögna ungdomar, som utbilda sig till fårherdar. För staten har fårherdeutbildningen haft den speciella betydelsen, att endast genom fårskötsel ordnad med vallning av herde har de stora flygfältens avkastning kunnat tillgodogöras av arrendatorer, som betalat avsevärda arrendebelopp.

De förut tillgängliga besparingarna av fårregistreringsavgifter uppgå enligt uppgift nu till blott 4 000 kr., vilka torde vara förbrukade omkring utgången av år 1947. Fårherdeutbildningen kommer därmed i en ganska prekär situation, om inga stipendier kunna lovas till de elever, som den 1 nov. 1947 börja sin årslånga utbildning. Att sätta denna lilla grupp

ungdomar i sämre ställning än dem, som genom andra kurser utbilda sig, är inte rimligt eller rättvist. Det är å andra sidan inte tilltalande att föreslå riksdagen att besluta, att dylika stipendier skola utgå, trots departementschefens avvaktande ståndpunkttagande. Sedan 1938 ha dock sådana stipendier med Kungl. Maj:ts medgivande utgått, låt vara av särskilda medel, och den utväg, som med hänsyn härtill synes mest framkomlig, är att Kungl. Maj:t liksom tidigare efter prövning av varje särskilt fall beviljar stipendier i behövlig mängd och till av Kungl. Maj:t fastställt belopp och att om förut använda besparingar ej räcka medel få tagas ur förslagsanslaget på 800 000 kr. till understöd åt elever vid lägre lantbruksundervisningsanstalter m. m. Då det här gäller endast få elever (ca 5 st.) kan detta inte inverka på andra elevers möjlighet att erhålla tillräckliga stipendier ur anslaget, och både föreningen, som anordnar kurserna, och fårherdeeleverna skulle vara hjälpta.

Hänvisande till vad jag ovan anfört får jag hemställa,

att riksdagen i fråga om användningen av förslagsanslaget på 800 000 kr. till understöd åt elever vid lägre lantbruksundervisningsanstalter m. m. ville uttala, att riksdagen inte har något att erinra mot att understöd efter Kungl. Maj:ts prövning jämväl beviljas elever i fårherdekurser.

Stockholm den 23 januari 1947.

Einar Hæggbloom.
